

OUCH!

Ikmēneša informatīvais biļetens drošības izpratnes veicināšanai

"Saldas" runas un tukšs maciņš: Romantiskas investīciju krāpšanas

Stāsts, ko vērts atcerēties: Līzas pieredze

Līzai, draudzīgai un veiksmīgai vadītājai, bija papildīta dzīve un spraigs darba grafiks. Taču, kad viņas darbs kļuva pārlietu nogurdinošs, viņa jutās arvien izolētāka un sāka izmantot sociālos tīklus, lai iepazītos ar jauniem cilvēkiem. Tad viņa internetā iepazīnās ar "Rajenu", vīrieti, kurš ātri kļuva par uzticamu draugu un kompanjonu, lai gan tikai virtuāli, jo viņš dzīvoja otrā pasaules malā. Viņš šķita gādīgs, viņiem bija kopīgas intereses, kas saistījās ar ceļošanu, ēdienu gatavošanu un galu galā arī par investīcijām.

Vairāku mēnešu laikā, kad viņu attiecības turpināja attīstīties, Rajens ieteica viņai investēt kriptovalūtu platformā, kurā viņš bija ieguldījis līdzekļus un kura strauji attīstījās. Līzai tā šķita legitīma, un viņa sākumā ieguldīja nelielu naudas summu. Redzot, ka ieguldījums pieaug, un Rajena iedrošināta, viņa turpmākajos mēnešos ieguldīja vēl vairāk naudas. Bija pagājuši seši mēneši kopš viņas un Rajena attiecību sākuma, un viņa mēģināja izņemt naudu, taču platforma "iesaldēja" viņas kontu, un arī Rajens "pazuda". Līza atklāja, ka viņa zaudējusi vairāk nekā 175 000 ASV dolāru, pateicoties romantiskajai un investīciju krāpniecībai, kas pazīstama ar terminu "pig butchering" ("cūkas kaušana"). Finansiālie zaudējumi bija postoši, bet emocionālā nodevība spēja vēl vairāk.

Kas ir tā saucamā "pig butchering" ("cūkas kaušana")?

Tas ir komplicēts krāpšanas veids, kas apvieno sevī gan romantisko, gan investīciju krāpšanu. Shēma tiek realizēta pēc noteiktiem, iepriekš paredzamiem soļiem, lai gan nianšes var atšķirties:

1. **Pirmais kontakts:** Krāpnieks sazinās ar upuri, bieži vien izmantojot ziņapmaiņas lietotnes vai sociālos tīklus, sūtot sirsnīgas ziņas, izsakot komplimentus vai izrādot patiesu interesi par viņa dzīvi.
2. **Attiecību veidošana:** Laika gaitā krāpnieks iegūst uzticību. Viņš dalās ar personīgo pieredzi, aktīvi un regulāri sarunājas un bieži vien veido arī romantiskas attiecības, lai stiprinātu savstarpējo saikni.
3. **Investīciju iespēju ieviešana:** Kad uzticība ir nodibināta, krāpnieks neuzkrītoši iemas par "drošu un ienesīgu" ieguldījumu, bieži vien kriptovalūtā. Viņš var apgalvot, ka viņam ir padziļinātas zināšanas vai panākumi saistībā ar konkrēto ieguldījuma veidu, bieži vien demonstrējot viltotus ieguldījumu rezultātus ar neticamu peļņu.
4. **Mazo ieguldījumu atbalstīšana:** Iesākumā krāpnieks mudina upuri izmēģināt ieguldīt nelielu naudas summu. Pirmajā brīdī upuris redz viltus "peļņu" vai peļņu, ko krāpnieks izmanto, lai vairotu uzticamību. Krāpnieks sākumā var pat ļaut izņemt nelielas naudas, lai radītu iespaidu, ka darījums ir likumīgs un ieguldījums atmaksājies.
5. **Likmju palielināšana:** Kad upuris redz "ieguvumu", krāpnieks mudina viņu ieguldīt vairāk, liekot viņam steidzami rīkoties: "Rīkojieties tūlīt, citādi zaudēsi izdevīgu darījumu!"
6. **Pārrāvums:** Kad krāpnieks uzskata, ka ir izkrāpis no upura visu iespējamo naudu, viņš "iesaldē" kontu vai vienkārši pazūd. Platforma kļūst nepieejama, atstājot upuri bez nekā.

Galvenie "sarkanie karogi", lai atpazītu krāpšanu

1. **Pārāk labi, lai būtu patiesi:** jābūt uzmanīgam, ja kāds sola garantētu peļņu vai apgalvo, ka nav riska. Likumīgi ieguldījumi vienmēr ir saistīti ar zināmu risku, un strauja un pastāvīga peļņa bieži vien ir brīdinājuma zīme.
2. **Negaidīts kontakts:** Esiet piesardzīgi pret svešiniekiem, kas uzsāk saziņu bez skaidri saprotama iemesla. Vai esat kādreiz saņēmis nejaušu ziņu "Sveiks" no svešinieka un brīnījies, kāpēc tā tika nosūtīta? Tas ir sākums krāpšanai. Nekādā veidā uz to neatbildiet un apsveriet iespēju bloķēt sūtītāju.
3. **Attiecības ātri kļūst finansiālas:** Ja kāds, ar ko nesen iepazinies tiešsaistē, sāk apspriest investīcijas vai naudas jautājumus, uzskatiet to par brīdinājuma signālu. Lai manipulētu ar uzticēšanos, krāpnieki veido attiecības, būtisku lomu tajās atvēlot finansēm.
4. **Spiediens investēt ātri:** Krāpnieki bieži rada steidzamības sajūtu, lai piespiestu upurus ātri ieguldīt lielas summas. Viņi var apgalvot, ka šī iespēja ir limitēta vai ka piedāvājumam ir noteikts termiņš, kura laikā tas jāīsteno.
5. **Viltus ieguldījumu platformas:** Daudzi krāpnieki izmanto viltotas ieguldījumu tīmekļa vietnes, kas izskatās īstas vai lietotnes, kurās tiek rādīti falsificēti finanšu rādītāji. Esiet piesardzīgi pret jebkuru platformu, kas nav plaši zināma publiski, vai ko nav ieteikuši uzticami finanšu konsultanti.
6. **Grūtības ar līdzekļu izņemšanu:** Pēdējais "sarkanais karogs" ir, ja, mēģinot izņemt ieguldīto, nākas saskarēties ar kavēšanos, atrunām vai papildu izmaksām. Jebkuram likumīgam ieguldījumu fondam ir jānodrošina, lai jūs varētu netraucēti piekļūt saviem līdzekļiem.

Kā sevi aizsargāt

Šajās shēmās iesaistītie krāpnieki ir prasmīgi manipulatori. Jūs pats (-i) esat sava labākā aizsardzība.

- **Uzmanieties:** Ja svešinieki sāk ar jums sazināties, esiet ļoti aizdomīgi. Turklāt, jo lielāks ir finansiālais darījums un jo lielāks spiediens veikt ieguldījumus, jo lielāka iespēja, ka tā ir krāpšana.
- **Rūpīgi izpētiet platformas:** Izvairieties no investīciju platformām ar neskaidru īpašnieku vai nepietiekamu juridisko informāciju.
- **Sargājiet savu personisko informāciju:** Nedalieties pārāk daudz informācijas par savām finansēm vai privāto informāciju internetā, jo īpaši ar cilvēkiem, kurus nekad neesat satīcis klātienē.

Viesredaktore

Karen Nemani ir AWS Kanādas profesionālo pakalpojumu komerciālās drošības vadītāja un WiCyS Ontario filiāles prezidente. Viņa aizrautīgi cenšas mainīt kiberdrošības kultūru, lai veidotu iekļaujošu darbavietu, kurā valda daudzveidīgs domāšanas veids, prasmes un perspektīvas.

<https://www.linkedin.com/in/karenbnemani/>

Resursi

Emocionālie ierosinātāji: kā krāpnieki jūs apmāna: <https://www.sans.org/newsletters/ouch/emotional-triggers-how-cyber-attackers-trick-you/>

Neļaujiet kibernetizētajiem izkrāpt jūsu ietaupījumus: Bloķējiet savus finanšu kontus:

<https://www.sans.org/newsletters/ouch/dont-let-cybercriminals-swipe-your-savings-lock-down-your-financial-accounts/>

Pasargājiet savu sirdi (un maku) no romantikas krāpniekiem: <https://www.sans.org/newsletters/ouch/guard-your-heart-wallet-against-romance-scams/>

Tulkojums: CERT.LV

OUCH! Izdod SANS Security Awareness un izplata ar [Creative Commons BY-NC-ND 4.0 licenci](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/). Ar šo informatīvo biļetenu atļauts brīvi dalīties un to izplatīt, ja vien tas netiek pārdots un pārveidots. Redakcijas kolēģija: Valters Skrivenšs (Walter Scrivens), Fils Hofmans (Phil Hoffman), Alans Vagoners (Alan Waggoner), Leslija Ridauta (Leslie Ridout), Princesa Janga (Princess Young).